

Jaseničan

OBČASNÍK VYDÁVANÝ OBECNÝM ÚRADOM V ORAVSKEJ JASENICI

Ročník XI. | Číslo 3 | December 2021 | Nepredajné | noviny@oravskajasenica.sk | www.oravskajasenica.sk

Úvodník starostu

Vážení spoluobčania,
opäť je tu ten čarowný čas Vianočný, čas, keď sa stretávajú rodiny, príbuzní a priatelia, keď si sadáme k spoločnému stolu, aby sme si popriali vzájomnú úctu a lásku. Vianoce nám prinášajú prívetivosť, znášanlivosť, láskavosť a potešenie, ktoré sa ako prirodzené vlastnosti človeka práve na Vianoce

prejavujú v najčistejšej podobe úprimnosti ľudských citov. Zažívame vzájomnú spolupatričnosť, náklonnosť svojich najbližších, no hlavne cítíme tu prevzácnu vôňu domova. Tá nás v duchu tradícií zvoláva k rodičom, k najbližším, jednoducho tam, kde sme doma. Vianoce sú časom, kedy sa snažíme aspoň na malú chvíľu začaviť a zaspomínať si na krásne chvíle prežité v tomto roku. Mnohí z nás si isto spomenú aj na svojich blízkych, ktorí sú ďaleko, ba dokonca, už bohužiaľ, nie sú medzi nami, ale stále žijú v našich srdciach a spomienkach. Spoločne prežité chvíle radosti, pokory a odpustenia sú tým najkrajším darčekom, ktorý si môžeme dať. Zachovajme si posvätnú úctu k týmto sviatkom, sviatkom pokoja, lásky a porozumenia.

Tento čas je aj časom bilancovania. Pri tejto príležitosti vám chcem, vážení spoluobčania, podakovať za vašu prácu v tomto roku. Za množstvo vykonanej práce pri fungovaní vašich domácností, za prácu na vašich pracoviskách, za prácu v prospech našej obce.

Preto mi, milí spoluobčania, dovoľte, aby som vám zaželal nielen vo svojom mene, ale aj v mene pracovníkov obecného úradu a poslancov obecného zastupiteľstva radostné, pokojné a požehnané prežitie vianočných sviatkov. Prežite ich v zdraví a štástí všetci spolu. Našim deťom želám, aby si pod vianočným stromčekom našli ten najkrajší darček, aký si vysnívali. Zvlášť chcem pozdraviť našich chorých spoluobčanov a popriať im skoré uzdravenie, veľa psychických a fyzických sôr.

Do nového roku 2022 vám chcem zaželať pevné zdravie, lásku vo vašich rodinách a v osobnom žití, štastie, radosť, pokoj, tolerantnosť, nádej, vytrvalosť, veľa pracovných a osobných úspechov, aby sa nám všetkým darilo v rodinách, ale aj spoločne v obci Oravská Jasenica. Želám nám splnenie všetkých našich spoločných príazní, aby naše srdcia spoločne bili pre našu krásnu obec a pre jeho ďalší rozkvet. Nech nás rok 2022 sprevádza radosť z malých i veľkých vecí v živote a v práci. Nech v našej obci prevláda ľudskosť, tolerancia a ochota pomôcť jeden druhému. To sú hodnoty, ktoré dokážu robiť náš život krajším. Šťastné, veselé a požehnané vianočné sviatky.

Karol Graňák

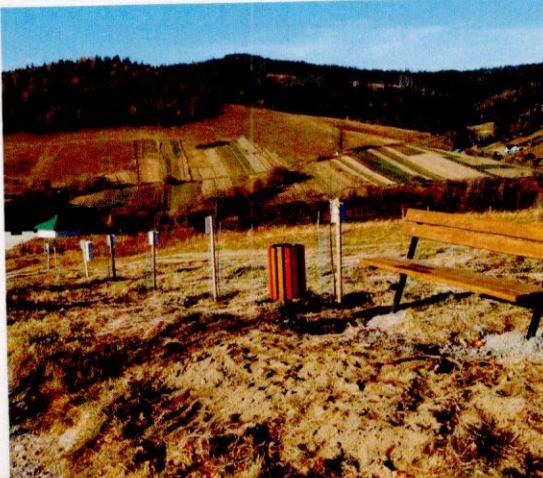
Obec vysadila staré odrody stromov

Obec dostala zo Štátnej ochrany prírody dotáciu vo výške 5-tisíc eur na projekt Zvýšenie biodiverzity výsadboou starých odrôd ovocných drevín v jasenickom chotári. Zámerom projektu bolo vytvoriť ovocnú aleju.

Stromy sú vysadené popri existujúcej ceste nad kostolom za zastaveniami križovej cesty. Vznikla tam jedinečná prehliadka starých odrôd ovocných stromov. Nájdete

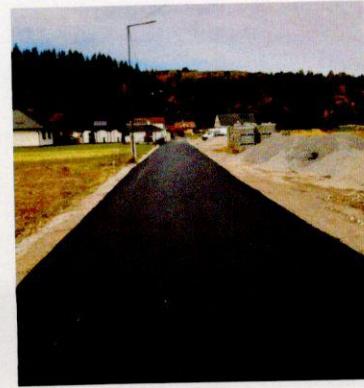
tam jablonu, hrušky, slivky, ringloty, višne, oskorušiny. Dreviny časom poskytnú okoloidúcim príjemný tieň a osvieženie. „Inštaláciou informačnej tabule sme chceli zvýšiť environmentálne povedomie verejnosti o dôležitosti zachovania pôvodných druhov ovocných drevín v krajinе,“ povedal starosta Karol Graňák. „Popisné tabuľky ku drevinám priamo poukážu na druh dreviny.“ Ľudia sa

pri prechádzkach alejou budú môcť učiť, vzdelávať a priamo pozorovať prírodné procesy a návrat druhov do krajinu. V aleji obec osadila aj lavičky. „Pevne veríme, že sa aleja stane odpočinkovým miestom a taktiež výrazným krajinotvoreným prvkom, vetrolamom, útočiskom pre živočíchy, pastvou pre včely a niektoré druhy vtáctva a vzácnym genofondom starých ovocných stromov,“ doplnil starosta.

Obec opravila cesty

V Oravskej Jasenici aj tento rok pribudli zrekonštruované miestne komunikácie. V októbri sa skončila rekonštrukcia cesty okolo ihriska do priemyselnej zóny a cesta k novostavbám rodinných domov v Rožkovom potoku. Samospráva tiež čiastočne opravila cesty v lokalite Paseka. Obec zaplatila za opravu ciest z rozpočtu 123-tisíc eur. Na rekonštrukciu komunikácie do priemyselnej zóny získala nenávratný finančný príspevok z eufondov vo výške 36-tisíc eur.

Vianočný príhovor pre Oravskú Jasenicu

Milí obyvatelia a zároveň farníci Oravskej Jasenice.

Cez vášho dôstojného pána farára Petra Žofiaka sa už skoro dva roky prihováram aj k vám mojimi zamysleniami na nedele a sviatky. Dovoľte mi, aby som sa teraz špeciálne prihovoril ku Vianociam ako sprievodca pútnikov, ktorý skoro 27 rokov bol viac v Betleheme ako na Slovensku.

V prvom rade by som chcel napísť niečo aspoň v krátkosti o Betleheme, ktorý sa stal ako by hlavným mestom Vianoc. Názov Betlehem je odvodený od dvoch slov: Beit - dom a Lechem - chlieb. Teda Dom chleba. Tento názov vraj pochádza od dávnych čias, nakol'ko archeológovia v tomto meste objavili základy mlynov a pekárni. Betlehem sa nachádzal na pokraji púste, ale na dôležitej obchodnej ceste do Egypta a na Východ do Perzie či Indie. Všetci obchodníci, ktorí tade prechádzali, tak si nakúpili na dlhú cestu zásoby chleba. V časoch narodenia Pána Ježiša, Betlehem bol veľmi malické mestečko. Južne, neďaleko od vtedajšieho centra, sa nachádzali jaskyne, ktoré miestni obyvatelia používali ako maštaľky pre svoje zvieratá. Dnes je hlavné centrum práve na tomto mieste, ktoré kedysi bolo mimo

mesta.

Z Písma svätého vieme, že Panna Mária a svätý Jozef bývali v Nazarete. No nakol'ko cisár Augustus vydal rozkaz (porov. Lk 2, 1 a nasledujúce), aby sa išiel každý zapísť tam, odkiaľ pochádzal jeho rod, prišli do Betlehema. Panna Mária a aj svätý Jozef pochádzali od kráľa Dávida, ktorý sa tiež narodil v Betleheme, preto sa Betlehem nazýva aj Dávidovo mesto. Svätý Jozef sa taktiež narodil v Betleheme, ale z istých príčin jeho rodina, ako aj rodina Panny Márie, sa prestáhovali na sever – do Nazareta. Panna Mária bola už vo vysokom štádiu tehotenstva a hrozilo, že každú chvíľu porodí. Cesta z Nazareta trvala

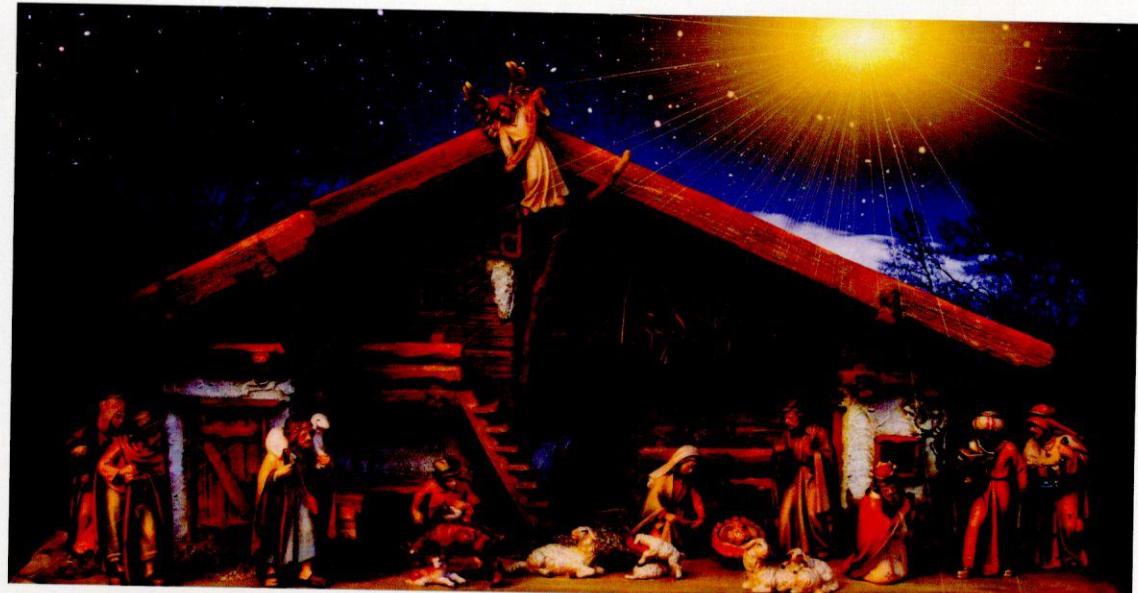
niekol'ko dní, lebo Nazaret bol od Betlehema vzdialený okolo 120 km. Jozef bol v tăžkej situácii, lebo v Betleheme nechcel urobiť tăžkosti nejakej rodine a vo verejnem hostinci nebolo pre množstvo ľudí miesta. Určite by neboli dovolili, aby tam Panna Mária rodila pred množstvom párov cudzích zvedavých očí. Čo mal robiť? Jediná možnosť bola ísť za mesto do niektornej jaskyne – maštaľky.

Milí priatelia. Vieme si predstaviť Vianoce bez snehu, osvetleného a vyzdobeného stromčeka, bohatých darčekov a bohatej štedrej večere? Koľko energie sme venovali tomuto predvianočnému zhonu? Mali by sme sa zamyslieť nad sku-

točnosťou, kde sa Ježiš narodil. Nepatrilo sa, aby sa Boží Syn narodil v nejakom paláci alebo v slušnom dome? On sa narodil v smradlavej maštali. Až takto sa Boží Syn ponížil. Urobte všetko preto, aby vám nikomu neušla podstata Vianoc, ktorá by bola zahlušená vonkajšími pozlátkami. Nie som proti našim národným zvyklosťiam, ale často sa stáva, že nám pre to vonkajšie unikne to hlavné, že Boží Syn sa až tak ponížil, a to pre každého z nás.

Z úprimného srdca vám všetkým v Oravskej Jasenici prajem a vyprosujem požehnané a milostiplné vianočné sviatky.

**Martin Mojžiš,
sprievodca pútnikov**

Koľko lásky sa zmestí do krabičky od topánok

Nečakaný darček určite každého poteší. Aj krabička od topánok vie vyčariť úsmev na tvári a urobiť radosť tým, ktorí sa nachádzajú v domoch sociálnych služieb a zariadeniach pre seniorov. Žiaci našej školy spolu s pedagógmi a rodičmi sa druhýkrát zapojili do tejto celoslovenskej akcie, ktorá má veľkú odozvu po celom Slovensku. S radosťou a hlavne láskou napĺňali krabičky všelijakými drobnosťami. V každej z nich bolo niečo sladké, niečo slané,

niečo voňavé, niečo pre potesenie, niečo teplé. Ku každému z nich pripojili pekný pozdrav so želaním pekných Vianoc. V našej škole sa vyrabalo 84 krabičiek, ktoré poputujú do Zákamenného a do okolitých DSS. Ďakujeme všetkým, ktorí prispleli každou drobnosťou, aj tým, ktorí priniesli hotovú krabičku a prejavili tak úctu a empatiu k ľuďom, ktorých to poteší.

Prajeme ám pokojné a požehnané Vianoce.

Oravan Oravská Jasenica

Vám praje Veselé Vianoce
a Šťastný Nový rok 2022

MBM GROUP

JUT

Ctibor SLOVÍK

TRABALÍK spol.

Autobusová doprava
Jozef SOCHA

Michal Kušnier

AVORAving

HI-TECHNI

FEX

ex
FEXinteriéř

G GAFA AUTO

BP service s.r.o.

DTSbuild

MJAKO

METAL Trim

K-Sten
reklama a tlač od A po Z

Pohostinstvo
u Pištu

PB MONT

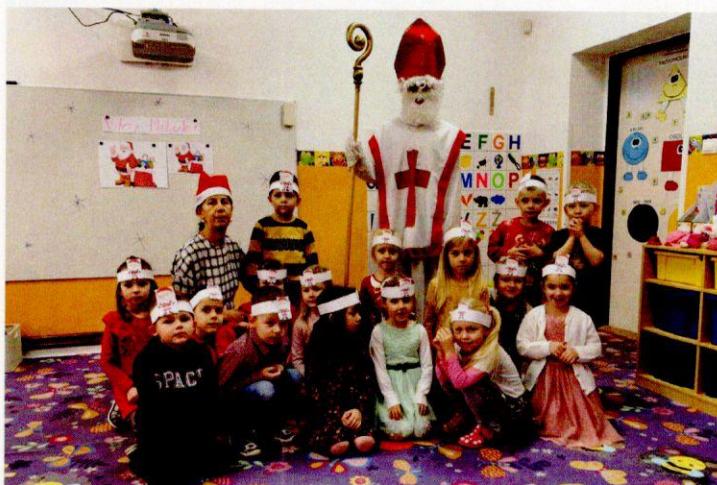
Expert Fenster

Čerstvé správy od svätého Mikuláša

Sv. Mikuláš navštívil výnimocne našu školu ešte pred svojím sviatkom. Počul hlasy našich detí, ktoré sa radi zrieckli sladkostí na Mikuláša, aby mohli pomôcť iným, ktorí sú v núdzi. Mal veľmi veľa starostí, pretože táto doba priniesla veľa smútku v mnohých rodinách. Otcovia a maminky stratili možnosť pracovať, a tým zarobiť potrebné peniažky. Aby mohli svojim deťom kúpiť nielen potrebné veci, ale aj potraviny, z ktorých by mohli pieciť vianočné pečivo či pripraviť vianočnú večeru. Preto chceme v mene obdarovaných srdečne podakovať všetkým štedrým deťom a ich rodičom za ochotu a obetavosť, ktorú prejavili v rámci Zbierky pre sv. Mikuláša. Štedré dary sv. Mikuláš odovzdal do dvoch rodín z Oravskej Jasenice, kde môžu pomôcť. Túto výraznú pomoc ocenili aj deti a ženy z Domu Charitas sv. Hildegardy

z Bingenu v Rabči. Ako sme sa dozvedeli neskôr, potravinovú pomoc by potrebovali aj v Centre sociálnych služieb Námesťovo (<https://www.cssno.sk/>), kde poskytujú okrem štandardnej starostlivosti aj jedlo a nocľah pre bezdomovcov. Okrem potravín sa naša škola zapojila do zbierky starých a nepotrebných dioptrických okuliarov. Určite sa v mnohých domácnostiach také nájdú. Lúto nám je ich vyhodiť, vedeli nemálo. Ale čo s nimi, keď už neslúžia? Vyzbierané okuliare sa odborníkmi vyčistia, premerajú a budú odoslané do africkej Kene prostredníctvom Detskej organizácie Fénix. Tam pomôžu stovkám až tisíciam ľudí, ktorí okuliare potrebujú a nemôžu si ich dovoliť, pretože tam majú jedny okuliare hodnotu ročného platu. Zbierka v škole prebiehala od 1. do 8. decembra.

Záložka do knihy spája školy

Žiaci prvého stupňa sa už niekoľko rokov pravidelne zapájajú do medzinárodného česko-slovenského projektu pre základné školy Záložka do knihy spája školy. Tento rok to už bol dvanásťty ročník. Cieľom tohto projektu je vzbudzovať a prehľbovať záujem žiakov o čítanie. Záložky, mali vyrobiť na tému Očarujúci svet knižných príbehov, rozprávok a básni. Naši žiaci pod vedením triednych učiteľiek sa s nadšením pustili do tvorivej činnosti. Prváci, keďže ešte nevedia čítať, počúvali rozprávky v podaní pani učiteľiek a spoločne vytvorili záložky do knihy o

zvieratkách. Druháci vytvorili záložky na tému Psíček a mačička, O pampúšikovi. Žiaci z 3.A čítali rozprávku Smelý zajko a na ich záložkách sme videli príbehy Zajka cestovateľa. Na záložkách detí z 3. B sme videli známe aj menej známe rozprávkové postavy. Štvrtáci sa inšpirovali pútavými príbehmi Špehuňa Očka. Spoločne sme vytvorili 85 záložiek, ktoré sme poslali do našej partnerskej školy v Šarišských Michaloch.

Aj touto nenásilnou formou sme sa snažili rozvíjať u žiakov kladný vzťah ku knihám a k čítaniu.

Vianočná pošta

Vianočnú poštu vymyslelo jedno trinásťročné dievčatko pred piatimi rokmi. Ako sama tvrdí, len tak, pre radosť. Seniori sú zvyknutí dostávať pohľadnice a listy napísané rukou. Takéto prianie je pre nich veľmi dôležité, je to znak toho, že na nich

niekto myslí. Aj my patríme k tým, ktorí radi potešia iných. Naši žiaci s nadšením a láskou vytvorili 95 vianočných pohľadníc, ktoré poputujú do DD a DSS HRON v Nemeckej, Zps a DSS Štiavnik a do Domova dôchodcov v Bojniciach. Ďakujeme.

Hovorme o jedle

Je celoslovenská súťažno-vzdelávacia aktivita a teší sa veľkému záujmu zo strany detí aj pedagógov už 9. rok. Aj napriek momentálne nelahkej situácii sa v tomto školskom roku do nej zapojilo viac ako 250 škôl. Jej cieľom je vyzdvávať a podporovať spoluprácu a aktívnu účasť detí, mládeže a dospelých pri budovaní spôsobilosti k vhodnému výberu potravín a vhodného životného štýlu, schopnosti prevziať zodpovednosť za svoje zdravie, povedomia o význame potravín pri podpore regionálneho rozvoja, zamestnanosti a ochrane životného prostredia. Každý rok je vyhlásených niekol'ko tém a škola sa môže rozhodnúť, s ktorou z nich sa kreatívne popasuje. Rozhodli sme sa pre tému Kompostujeme a recyklujeme kuchynský odpad. Pre žiakov a so žiakmi sme vymysleli množstvo interaktívnych, zábavných a zmysluplných aktivít a tému sme včlenili do všetkých predmetov od matematiky, angličtiny, slovenského jazyka po biológiu, chémiu, techniku či výtvarné výchovu. Tímovosť a tvorivosť sa prenesla do tried-

nických hodín aj oddelení školských klubov. Deti napríklad monitorovali množstvo a zloženie odpadu so zameraním na bioodpad, štatisticky spracovali informácie o odpade zo školskej jedálne, využili jablkový odpad (šupky) pri príprave chutných čajov, čipsov, vyrábali jablkový pretlak, sušili jablčka, na hodinách angličtiny si rozšírili slovnú zásobu o kompostovaní, navštívili kompostáreň biologického odpadu, dozvedeli sa čosi viac o úlohe dážďoviek pri kompostovaní, zistili, ako funguje vermicompostér a čo je dážďkový čaj, využili šupky z cibule a cvikly pri farbení, pozorovali plesne vytvorené na nesprávne uskladnených potravinách pod mikroskopom, pripravili jablčný ocot fermentáciou z jablkových šupiek, využili pomarančovú kôru do voňavých vrecúšok, tvorili anglické pexesá o odpadoch, nástennky a plagáty, zbierali použitý olej a pod. V spolupráci s COOP Jednota sme pre deti pripravili zdravé ovocné raňajky. Na projekte participovala celá škola, iniciatívna a nápmocná bola aj školská jedáleň. Veľmi nás

potešilo a zároveň povzbudilo hodnotenie organizátorov súťaže, ktorí vyhodnotili našu školu v téme Recyklujeme kuchynský odpad ako víťaznú spomedzi všetkých zapojených škôl. Odmenou sú však v prvom rade nadobudnuté vedomosti a poznatky, ktoré žiaci prinášajú aj domov. Veríme, že je v silách každého z nás robiť rozhodnutia, ktoré vedú k pozitívnym zmenám. V našej škole niekol'ko takých zmien od začiatku roka nastalo. V triedach sa zaviedol separovaný zber, žiaci sa krásne naučili triediť nielen plasty, papier, ale aj bioodpad,

ktorý tvorí pomerne značnú časť odpadu aj v domácnostach. Od októbra máme na školskom dvore kompostér na bioodpad od obecného úradu. Čoraz menej nachádzame šupky z banánov a pomarančov porozhadzované po obede po školskom dvore, lebo väčšina našich žiakov vie, kam bioodpad patrí a že raz z neho môže byť užitočný substrát do našej školskej záhrady. Teší nás, že veľa rodičov si osvojilo aj separovanie použitého oleja, ktorý dostáva „druhú šancu“ ako bioopalivo a neznečistuje životné prostredie.

Anna Meliššková

Školáčky sa vzdelávali v oblasti elektroodpadu

V dnešnej dobe problém so spracovaním elektroodpadu narastá. Masívna producia elektrospotrebičov, znížená cena predaja, pocit prestíže a nás súčasný spôsob života neustále zvyšujú dopyt po novom tovare, na čo dopláca celé životné prostredie a najviac krajiny globálneho juhu. Z tých sa totiž stávajú skládky toxickej a nebezpečného odpadu. Pandémia a presunutie mnohých aktivít "do onlinu" tieto problémy ešte viac posilnila. Spoločnosť SEWA a OZ Živica sa rozhodli tejto problematike venovať väčšiu pozornosť. Zrealizovali už spoločne štyri

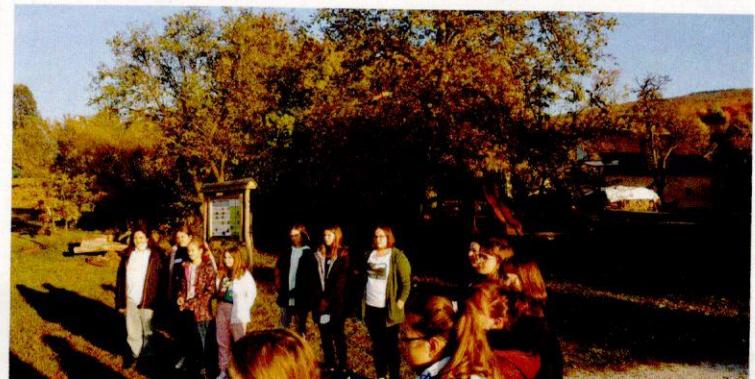
ročníky projektu Elektroodpad-Dopad.

Naša škola bola vybratá do prebiehajúceho 5. ročníka. Dve žiačky tak absolvovali 3-dňový kurz vo vzdelávacom centre CEEV Živica v Zaježovej pod dohľadom odborných lektorov, ktorí ich vyškolili v problematike rovesníckeho, zájatkového a bádateľského vzdelávania v téme elektroodpadu.

Čaká nás zostavenie akčného tímu, mapovanie a bádanie o živote elektroniky od tăžby surovín potrebných na jej výrobu, až po likvidáciu nepotrebných, nefunkčných, alebo

nechcených elektronických spotrebičov. Nahliadneme do osudov ľudí, ktorí sa na výrobe a likvidácii elektroniky podielajú a získame dôležité informácie o tom, ako sa zodpovedne a ekologicky zbavit nefunkčnej elektroniky.

Čaká nás burza nepotrebných elektronických spotrebičov, akčné dni na Deň Zeme a mnoho ďalších prínosných aktivít, kedy sa možno inak pozrieme na tému elektroodpadu.

Exkurzia na zberný dvor

Naše deti z materskej školy v rámci vzdelávania navštívili zberný dvor, kde mali možnosť vidieť odpad a jeho následnú recykláciu.

Deti odchádzali bohatšie o vedomosti, ako aj ony môžu chrániť našu Zem, a skúsenosti, ako to fungujete v kolobehu odpadu.

Danka a Janka v materskej škole

Divadlo na predmestí zo Spišskej Novej Vsi zavítalo do našej škôlky v októbri s výborným predstavením Danka a Janka. Deti si počas predstavenia zaspievali aj zatancovali. S dvojicami Dankou a Jankou vytvorili papierovú Gevenduchu a zároveň si zopakovali geometrické tvary.

Vianoce s ARRIVOU

Naši žiaci radi kreslia a malujú, čo dokazuje množstvo krásnych výtvarných prác v priestoroch školy. Preto občas pokúšame šťastie a zapojíme

sa do súťaže. Tak to bolo aj tentokrát. Spoločnosť ARRIVA vyhlásila súťaž pod názvom Vianoce s ARRIVOU. Vzniklo množstvo krásnych ilustrácií.

Pamätnú izbu spestrila výstava výšiviek

Počas roka 2021 sa podarilo miestnemu odboru Matice slovenskej zrealizovať aj v čase obmedzení niektoré aktivity. V deň odpustovej slávnosti sa mnohí rodáci vracači do rodnej dediny. Aj tento rok využili sprístupnenie izby Martina Hamuljaka v centre obce. Okrem stálej expozície bola vytvorená výstava výšiviek a výrobkov zo šúpolia. Bol tak vytvorený priestor, kde sme mohli obdivovať šikovnosť a zručnosť našich spoluobčanov.

Sväta omša v poslednú septembrovú nedeľu sa niesla v duchu podákovania za úrodu. Výzdoba pripomínila gazdovský dvor. Darované plody zo záhrad a tradičný odev nám pripomenuli, že máme mať v úcte kultúrne dedičstvo našich predkov. Vďaku vyjadrila

spevom nielen mládež, ale aj ochotní a aktívni dôchodcovia. Taktô so nám všetkým podarilo oživiť tradíciu dákowania za úrodu.

Do popredia sa dostáva aj problém ochrany životného prostredia. Plastová výzdo- ba cintorínov veľmi zaťažuje prírodu. Cez sociálne siete vyhľásil odbor Matice slovenskej výzvu na výrobu alebo kúpu venca z prírodných materiálov. Všetci ekologicky zmýšľajúci ľudia, ktorí sa do nej zapojili, dostali odmenu v podobe peknej knihy.

Cieľom miestneho odboru Matice slovenskej v Oravskej Jasenici je zachovávať zvyky, tradície a kultúrne dedičstvo. Tešíme sa na ďalšie činnosti, ktoré prinesú nasledujúce ročníky.

(mvms)

